

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/31/2017
Identifikačné číslo spisu: 2015200022
Dátum vydania rozhodnutia: 26.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:2015200022.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa: F. S. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom O. XX, XXX XX Š., právne zastúpený: JUDr. Július Jánošík, advokát, so sídlom Klincová 35, 821 08 Bratislava, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29 augusta 8, 813 63 Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave sp. zn. 38Sd/5/2015 zo dňa 20. júla 2017 v časti o trovách, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 38Sd/5/2015 zo dňa 20. júla 2017 v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania m e n í tak, že odporkyňa je povinná nahradiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 555,59 € titulom trov právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu navrhovateľa, v lehote 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Navrhovateľ sa opravným prostriedkom zo dňa 14.01.2015 domáhal preskúmania rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 29.10.2014 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ktorým táto podľa § 65 a § 274 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) a čl. 57 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (ďalej len „koordinačné nariadenie“) zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok zo dňa 12.03.2014.

V opravnom prostriedku namietať najmä nezistenie všetkých dôb dôchodkového poistenia, ich nezhodnotenie a absenciu s tým súvisiaceho odôvodnenia. Zároveň namietať nesprávnu aplikáciu čl. 20 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o sociálnom zabezpečení, nakoľko odporkyňa mala aplikovať čl. 30 Zmluvy.

K opravnému prostriedku navrhovateľa podala odporkyňa doplňujúce vyjadrenie zo dňa 19.06.2017, v ktorom uviedla, že na základe námietok navrhovateľa a z dôvodu nových skutočností, ktoré nastali až v priebehu konania o opravnom prostriedku, bolo vydané nové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX - I. z

23.05.2017, ktorým bola navrhovateľovi podľa § 65 a § 274 zák. č. 461/2003 Z.z., podľa § 21 ods. 1 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a čl. 57 koordinačného nariadenia zamietnutá žiadosť z 12.03.2014 o priznanie starobného dôchodku k XX.XX.XXXX.

Následne navrhovateľ podaním zo dňa 11.07.2017 vzal podaný opravný prostriedok späť a súčasne požiadal o zastavenie konania a uplatnil si nárok na náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 578,81 €. Navrhovateľ mal zato, že odporkyňa uznala, že jej pôvodné rozhodnutia zo dňa 29.10.2014 je vadné, minimálne v časti odôvodnenia, a teda opravný prostriedok bol v predmetnom konaní podaný dôvodne.

Krajský súd uznesením, označeným v záhlaví tohto rozhodnutia (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) konanie podľa § 250d ods. 3 v spojení s § 250h ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) zastavil. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 250l ods. 1 a 2 v spojení s § 250h ods. 2 a § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti uzneseniu krajského súdu zo dňa 20.07.2017, v časti o náhrade trov konania, podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom podľa § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. Najmä uviedol, že dôvodom späťvzatia opravného prostriedku bola skutočnosť, že odporkyňa vydala zmenové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X - I z 23.05.2017. Keďže žalovaná uznala, že preskúmané rozhodnutie je vadné, minimálne v časti odôvodnenia, opravný prostriedok bol podaný dôvodne.

Tiež uviedol, že o opravnom prostriedku proti zmenovému rozhodnutiu nemôže byť rozhodnuté v predmetnom súdnom konaní, ale rozhoduje o ňom generálny riaditeľ odporkyne. V dôsledku konania odporkyne stratilo význam pokračovať v predmetnom súdnom konaní, nakoľko o starobnom dôchodku má rozhodovať po poslednom vývoji a novej právnej úprave iný orgán.

Zároveň poukázal na to, že pokračovanie v konaní by bolo nehospodárne, pred otvorením pojednávania krajský súd uviedol predbežný právny názor, podľa ktorého podanému opravnému prostriedku vyhovie, na základe čoho si odporkyňa vyžiadala lehotu na vydanie zmenového rozhodnutia a poukázal na judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R 72/1995.

Vzhľadom na vyššie uvedené navrhol aby odvolací súd zmenil výrok napadnutého uznesenia o trovách tak, že odporkyňa je povinná uhradiť trovy konania navrhovateľa vo výške 555,59 € do 3 dní od právoplatnosti uznesenia k rukám právneho zástupcu navrhovateľa.

Odporkyňa sa k podanému odvolaniu nevyjadřila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal vec bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel jednomyselne k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Podľa § 146 ods. 1 písm. c) O.s.p. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak konanie bolo zastavené.

Podľa § 146 ods. 2 O.s.p. ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 71 ods. 10 zákona o sociálnom poistení dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav na účely invalidity sa posúdi opätovne, ak sa predpokladá zmena vo vývoji zdravotného stavu a zmena schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vo všeobecnosti platí, že náhradu nákladov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou zavinenia. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada nákladov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniel.

V prípade zastavenia konania súd pri rozhodovaní o trovách konania v zmysle § 146 O.s.p. najskôr skúma, či niektorému z účastníkov možno pričítať zavinenie na zastavení konania, pričom najskôr musí posúdiť, či zastavenie konania zaviniel odporca, tak ako to predpokladá druhá veta § 146 ods. 2 O.s.p. O takúto situáciu pôjde napríklad vtedy, ak odporca po začatí konania vyhovie požiadavkám navrhovateľa formulovaným v návrhu na začatie konania. Úplné vyhovenie požiadavkám navrhovateľa odporcom bez zmeny okolností počas prebiehajúceho súdneho konania zakladá nárok navrhovateľa na náhradu trov konania voči odporcovi.

Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o starobný dôchodok zo dňa 12.03.2014. V priebehu konania pred krajským súdom odporkyňa vydala nové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX - I. z 23.05.2017, ktorým bola navrhovateľovi podľa § 65 a § 274 zák. č. 461/2003 Z.z., podľa § 21 ods. 1 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov a čl. 57 koordinačného nariadenia zamietnutá žiadosť z 12.03.2014 o priznanie starobného dôchodku k XX.XX.XXXX. V doplňujúcom vyjadrení zo dňa 19.06.2017 uviedla, že nové rozhodnutie vydala na základe námietok navrhovateľa a z dôvodu nových skutočností, ktoré nastali až v priebehu konania o opravnom prostriedku.

V súvislosti s rekonštrukciou Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) a jeho nahradenia v časti správneho súdnictva zákonom č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok, s účinnosťou od 01.07.2016 došlo k zmene zák. č. 461/2003 Z.z. zákonom č. 125/2016 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe ktorej bola upravená dvojinštančnosť konania o dôchodkových dávkach a úrazovej rente.

Právna úprava konania o dôchodkových dávkach a úrazovej rente, účinná do 30.06.2016 umožňovala ako riadny opravný prostriedok preskúmať neprávoplatné rozhodnutia v týchto veciach súdom. Od 01.07.2016 sa konanie o dôchodkových dávkach končí vydaním právoplatného rozhodnutia Sociálnou poisťovňou. Preto v prvom stupni konania o dôchodkových dávkach a úrazovej rente naďalej rozhoduje Sociálna poisťovňa, ústredie a v druhom stupni (o podanom odvolaní) rozhoduje generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne.

Zmenové rozhodnutie č. XXX XXX XXXX - I. z 23.05.2017 bolo vydané odporkyňou ako prvostupňovým správnym orgánom, preto ho krajský súd nemohol preskúmať popri skôr vydanému (v tomto konaní preskúmanému) rozhodnutí. Rozhodnutím z 23.05.2017 odporkyňa zmenila preskúmané rozhodnutie (až na jeho výrok, a to pridaním odkazu na § 21 ods. 1 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov) iba v časti odôvodnenie. Za vyššie uvedení okolností, keď odporkyňa reagujúc na námietky navrhovateľa a nové skutočnosti, ktoré nastali v priebehu preskúmaného konania, vydala nové rozhodnutie, ktorým žiadnym spôsobom nezmenila výsledok konania (vyjadrený výrokom rozhodnutia), postavila navrhovateľa do situácie, kedy pokračovanie v preskúmaní pôvodného rozhodnutia (vzhľadom na jeho zmenu) nemá opodstatnenie.

Napokon v doplňujúcom vyjadrení zo dňa 19.06.2017 odporkyňa uviedla, že nové rozhodnutie vydala aj na základe námietok navrhovateľa. Ako ďalší dôvod uviedla nové skutočnosti, ktoré nastali v priebehu súdneho konania. Aj napriek týmto, novým rozhodnutím zamietla pôvodnú žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku a podstatne doplnila odôvodnenie.

V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že rozhodnutie správneho orgánu (a teda aj jeho odôvodnenie) má byť spracované tak, aby v prípadnom preskúmaní konaní obstálo bez potreby doplnenia jeho odôvodnenia ďalšími, zmenovými rozhodnutiami.

Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že v dôsledku konania odporkyne došlo k späťvzatiu dôvodne podaného návrhu navrhovateľom. Z uvedených dôvodov krajský súd nesprávne rozhodol, keď navrhovateľovi nepriznal náhradu rov konania a preto odvolací súd uznesenie krajského súdu podľa § 220 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 veta druhá a § 250l ods. 2 O.s.p. zmenil tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

O náhrade trov konania pred krajským súdom rozhodol odvolací súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 a 5 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. tak, že navrhovateľovi ich náhradu priznal titulom trov právneho zastúpenia v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a podľa v konaní predloženého vyčíslenia trov konania zo dňa 11.07.2017 (č.l. 133 a nasl.), s odchýlkami vyplývajúcimi z petitu podaného odvolania, na ktoré poukazuje nižšie, spolu v sume 555,59 €.

Trovy právneho zastúpenia pozostávajú z odmeny advokáta spolu v sume 290,40 € za úkony právnej služby v roku 2014 po 61,84 €, v roku 2015 po 64,54 €, v roku 2016 po 66,- € a v roku 2017 po 68,- € a to:

- príprava a prevzatie zastupovania vrátane prvej porady s klientom 28.11.2014 (§ 13a ods. 1 písm. a/ vyhlášky),
- spísanie opravného prostriedku zo dňa 14.01.2015 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky),
- písomné podanie na súd zo dňa 31.03.2015 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky),
- písomné podanie na súd zo dňa 22.04.2016 (§ 13a ods. 1 písm. c/ vyhlášky),
- účasť na pojednávaní, ktoré bolo odročené bez prejednanía veci dňa 30.06.2016 (§13a ods. 4 druhá veta vyhlášky),
- účasť na pojednávaní, ktoré bolo odročené bez prejednanía veci dňa 03.04.2017 (§13a ods. 4 druhá veta vyhlášky).

V zmysle ust. § 16 ods. 3 vyhlášky má advokát právo na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Za vyššie uvedené úkony právnej služby má právny zástupca navrhovateľa právo na náhradu uvedených výdavkov v sume 50,82 €.

Právny zástupca žalobcu má v súlade s § 15 písm. a) a § 16 ods. 4 vyhlášky právo na náhradu cestovných výdavkov vynaložených na cestu autom na pojednávanie, ktoré sa konalo dňa 30.06.2016 v sume 6,63 € podľa predloženého technického preukazu (č.l. 140-141). Náhrada preukázaných cestovných výdavkov bola vyčíslená v zmysle zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách (ďalej len „zákon o cestovných náhradách“) za cestu Bratislava - Trnava a späť (100 km) pri priemernej spotrebe 6,6 l/100 km a cene pohonných hmôt v danom čase (§ 7 ods. 5 a 6 písm. c/ zákona o cestovných náhradách), pričom odvolací súd prihliadol na cenu uvedenú navrhovateľom, t.j. 1,005 € (ktorá na základe údajov na internetovej stránke Štatistického úradu Slovenskej republiky neprekročila priemernú cenu pohonných hmôt, platnú v danom čase). Rovnako odvolací súd priznal právnomu zástupcovi navrhovateľa náhradu výdavkov vynaložených na cestu vlakom na pojednávanie dňa 03.04.2017 a späť, ktorá podľa predložených cestovných dokladov (č.l. 136) predstavuje sumu 5,10 €.

Právny zástupca žalobcu má v súlade s § 15 písm. a) vyhlášky v spojení s § 7 ods. 2 zákona o cestovných náhradách a § 1 písm. b) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 632/2008 Z.z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách právo na náhradu za použitie motorového vozidla vo výške 0,183 Eur za každý km, teda za cestu Bratislava - Trnava a späť (100 km) celkom vo výške 18,30 €.

Podľa ust. § 15 písm. b) v spojení s ust. § 17 ods. 1 vyhlášky pri úkonoch právnej služby vykonávaných v mieste, ktoré nie je sídlom advokáta, za čas strávený cestou do tohto miesta a späť patrí advokátovi náhrada za stratu času vo výške jednej šesťdesiatiny výpočtového základu za každú aj začatú polhodinu. Jedna šesťdesiatina výpočtového základu platného v roku 2016 predstavuje sumu 14,30 € a v roku 2017 sumu 14,73 €. Právny zástupca navrhovateľa má právo na náhradu za čas

strávený cestou na pojednávanie konané dňa 30.06.2016 a späť (4 začaté polhodiny) a na pojednávanie konané dňa 03.04.2017 a späť (4 začaté polhodiny), spolu v sume 116,12 €.

V zmysle ustanovenia § 18 ods. 3 vyhlášky sa ustanovuje že, ak je advokát platiteľom dane z pridanej hodnoty, zvyšuje sa odmena a náhrady podľa tejto vyhlášky o daň z pridanej hodnoty. Z dokladov (č.l. 135) predložených právnym zástupcom navrhovateľa vyplynulo, že tento je registrovaný pre daň z pridanej hodnoty, preto mu odvolací súd priznal zvýšenie odmeny a náhrady o daň z pridanej hodnoty o sumu 91,46 €.

Nakoľko právny zástupca navrhovateľa v podanom odvolaní navrhol, aby mu odvolací súd zmenil výrok napadnutého uznesenia krajského súdu o trovách tak, že odporkyňa je povinná uhradiť trovy konania vo výške 555,59 €, t.j. v sume nižšej ako je súčet vyššie vyčíslených odmien a náhrad, čiže účastník (jeho právny zástupca) výslovne uplatnil náhradu trov len v určitej výške a celková náhrada trov je vyššia, možno vyvodzovať (§ 41 ods. 2 O.s.p.), že v ostatnej časti sa náhrady trov zriekol. Vyplyva to z dispozičnej zásady, ktorá sa v konaniach podľa O.s.p. uplatňuje pri priznávaní práva na náhradu trov.

Odvolací súd navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal podľa § 151 ods. 1 vety prvej O.s.p., nakoľko o ich náhradu v podanom odvolaní nežiadal.

Podľa § 151 ods. 1 vety prvej O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

S poukazom na ustanovenie § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok postupoval odvolací súd v konaní podľa predpisov účinných do 30.06.2016 (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e príпустný opravný prostriedok.